

VIDEOTECHNIKA

Az MPEG szabványcsalád

Firtha Gergely

BME Hálózati Rendszerek és Szolgáltatások
Tanszék

2016. szeptember

Mozgásbecslés, mozgáskompenzáció alapú predikció

- A mozgókép soron egymás utáni képkockái erősen korreláltak
- A képváltásokat és a gyors mozgásokat (pl. sport) leszámítva a képtartalom képről-képre viszonylag kevésbé változik
- Mozgásbecslés alapú predikcióval a predikció hatékonysága javítható
- A redundancia csökkentés hatékonysága a mozgás meghatározás pontosságától függ
- A mozgásvektorok pontos meghatározása nehéz és időigényes
- Megfelelően definiált költségfüggvényekkel, kompromisszumokkal keressük a mozgásvektorokat (pl. átlagos abszolút hiba, vagy átlagos négyzetes hiba)
- Offline tömörítés esetén pontosabb mozgásbecslő algoritmusok használhatók

Képek közötti differencia (lassú mozgás)

N. kép

(N+1). kép

N. kép - (N+1). kép

Képek közötti differencia (képváltás)

N. kép

(N+1). kép

N. kép - (N+1). kép

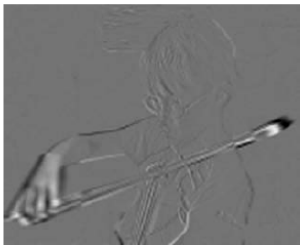
Képi pixelek "mozgása" - optical flow

Frame 1

Frame 2

Difference

Optical flow

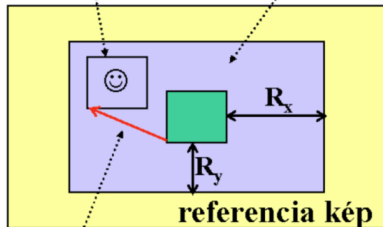
Blokk alapú mozgásbecslés I.

- Az $N \times N$ -es blokk alapú transzformációs kódoláshoz illeszkedően blokk alapú mozgásbecslést és predikciót célszerű megvalósítani
- A cél az aktuális kép minden $N \times N$ -es blokkjához egy referenciakép egy-egy $N \times N$ -es területét rendelni, amely a kódolandó blokk prediktora lesz
- A blokkok pixel-koordinátáinak különbsége az adott blokk mozgásvektora
- Az optimális prediktor-blokk kiválasztása szélsőérték keresési feladat, melyben a kódolandó blokk körül kijelölt ablakon belül a referencia kép és a kódolandó blokk illeszkedést maximalizáljuk egy költségfüggvény szerint

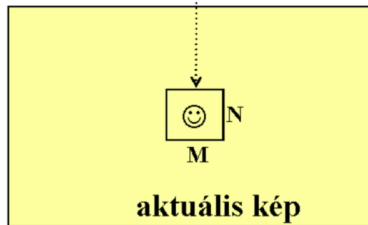
Blokk alapú mozgásbecslés II.

legjobb illeszkedés keresési ablak

mozgásvektor

kódolandó blokk

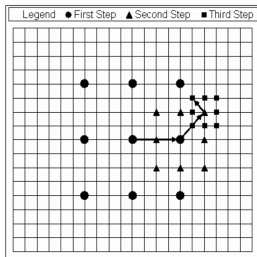

aktuális kép

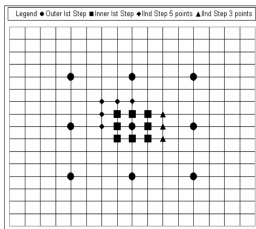

Keresési eljárások

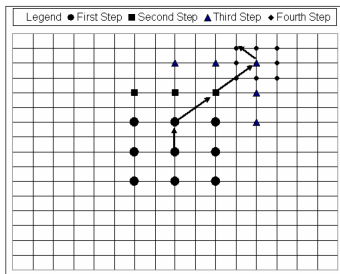
- Teljes/kimerítő keresés: pontos, de nagyon időigényes
- Pixel-rekurzív keresés: előzetes becslés pl. előző kép, szomszédos MB-k alapján, az előzetes becslés finomítása a mozgásvektor koordinátájának környezetében
- Hierarchikus keresés: Durvább, majd finomabb léptékű keresés a referencia illetve az adott kódolandó kép durvább majd finomabb felbontású változatain. Minden finomítás után pixel rekurzív keresés a korábbi durvább felbontású mozgásvektor eredmény környezetében
- Logaritmikus keresés (Three Step Search, New Three Step Search, Diamond Search, stb.)

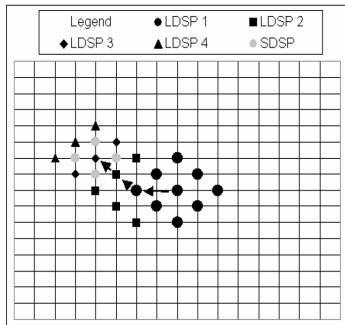
- legjobb illeszkedés: négyzetes eltérés minimum helyén
- pl. teljes keresési ablak: MB méret ± 7 pixel:
 - 1. lépés: 9 keresési pont, $(0,0) \pm 4$ px eltolás
 - 2. lépés: 8 keresési pont, 1. lépés minimum helye ± 2 px
 - 3. lépés: 8 keresési pont, 2. lépés minimum helye ± 1 px
- lépések száma: $9+8+8=25$ (teljes keresés esetén
 $(7 + 7 + 1)^2 = 225$)

- H.261 és MPEG-1-ben gyakran implementált algoritmus
- pl. teljes keresési ablak: MB méret ± 7 pixel:
 - 1. lépés: 17 keresési pont, $(0,0) \pm 4$ px és ± 1 px eltolás (ha minimum $(0,0)$ -ban, akkor ez a végeredmény)
 - 2. lépés: ha minimum valamelyik $(0,0) \pm 1$ pontban: annak környezetében (3 vagy 5 pontban) újabb keresés
 - 2. lépés: ha minimum valamelyik külső pontban: egyszerű TSS folytatódik
- Lépések száma: minimum 17, maximum 33

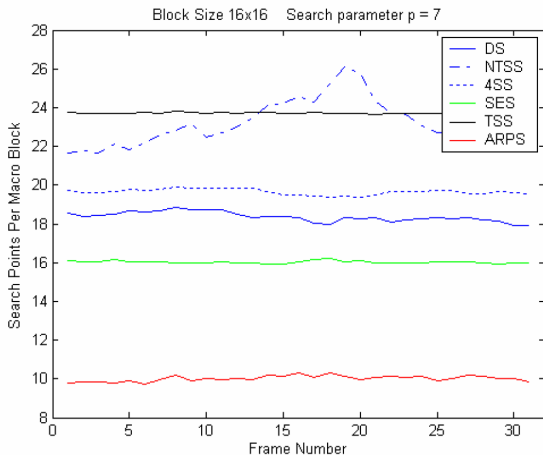
- NTSS-hez hasonló ("center biased")
- keresési távolságok finomítása csak az utolsó körben
- Lépések száma: minimum 17, maximum 27

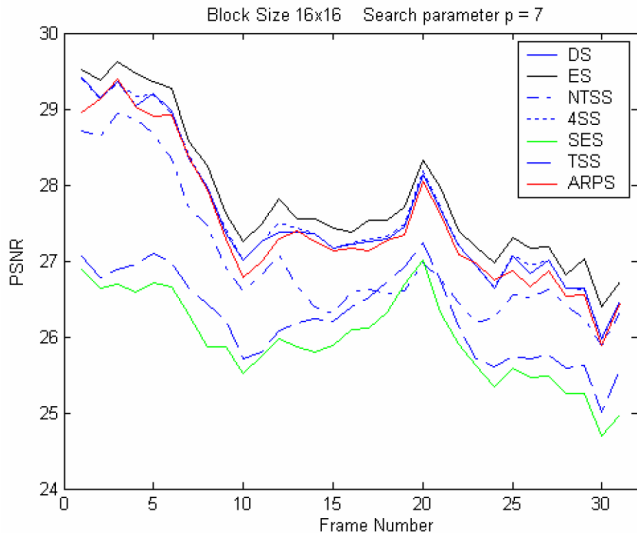
- H.264 gyakran implementált algoritmus
- Nincs lépésszám limit
- N-1 lépés nagy keresési sémával, N. lépés kis sémával (Large/Small Diamond Search Pattern)
- Kimerítő kereséshez hasonló pontosság, globális minimum megtalálása

Block matching összehasonlítás I.

- ARPS (Adaptive Road Pattern Search): DS prediktív kiegészítése (kiinduló mozgás vektor: előző blokk mozgásvektora)

Blokk alapú mozgásbecslés IV.

- A mozgásbecslést az Y komponensen végezzük, a kapott mozgásvektorokat a Cr,Cb blokkok mozgásvektorai is lesznek
- A mozgásbecslés/mozgáskompenzáció alapegysége a **makroblokk** (MB)
- Minden nem intra blokkhoz tartozik minimum egy mozgásvektor, a blokkon belüli mozgás azonban nem detektálható (predikciós hibaként jelenik meg)
- A mozgásvektorok is differenciálisan kódoltak, a blokk-raszter sorrendjében a szomszédos MB mozgásvektorához képesti különbséget kódolják (hatékony, mert a szomszédos makroblokkok valószínűleg hasonlóan mozognak)
- A mozgásvektorok meghatározása 1, 1/4 ill. 1/8 pixel pontossággal történhet, a kódoló típusától függően.

Blokk alapú mozgásbecslés, példa

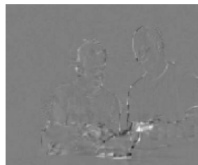
Frame 1

Residual : 16×16 block size

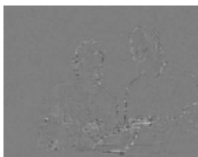
Frame 2

Residual : 8×8 block size

Residual : no motion compensation

Residual : 4×4 block size

- A szabványok nem specifikálják a kódert (kódolási algoritmusokat) sem a videó, sem az audio részben! Csak a kódolás eszközeinek tárháza, és az azok által létrehozott kimeneti adatfolyam bitszintaxisa specifikált!
- MPEG-1 (ISO 11172 /1993/): Alacsony bitsebességű multimédiás alkalmazások (Video-CD, CD-I), kb. 1,5 Mb/s VHS képminőség, SIF felbontású kódolt videó.
- MPEG-2 (ISO 13818 /1994-95/): Műsorszórás (Digital Video Broadcasting, DVB), 2-8 Mb/s terjesztési minőség (distribution quality); Stúdiótechnika, 18-50 Mb/s újrafeldolgozási minőség (contribution quality); Digital Versatile Disc (DVD), 3-7 Mb/s (VBR!) jobb mint a PAL minőség; Az MPEG-2 kibővített MPEG-1, a kódolási elv mindkét eljárásban azonos.

- MPEG-4 (ISO/IEC 14496): Alacsony bitsebességű kódolások szabványának indult (1994), de jelenleg az interaktív multimédia szolgáltatások objektum orientált szabványává vált. *Ezen belül a két legfontosabb rész:*
 - MPEG-4 Part 2: Egyik szabványos változat a H.263, illetve implementációi a DivX, és XVID
 - MPEG-4 Part 10: H.264/AVC

- DCT alapú mozgáskompenzációt használó hibrid kódolás.
- A kódolás és dekódolás számításigénye különböző, a rendszer tehát aszimmetrikus.
- MPEG videókódolás egyik alapjellemezője a réteges szerkezete.
- A rétegszerkezet 6 egymásba ágyazott egységet tartalmaz, melyekben az alsóbb rétegek általában nem dekódolhatók a felsőbb szintek nélkül.

Szekvencia réteg A kódolt szekvenciát azonosítja, a fejléc tartalmazza a rendszeradatokat (képméret, bitsebesség, stb.)

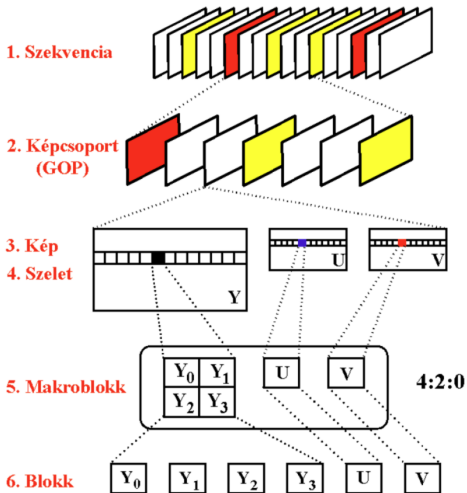
Képcsoport réteg (GOP) Legalább egy önmagában kódolt (I) képet tartalmazó, meghatározott számú kép együttese, a véletlen hozzáférés egysége

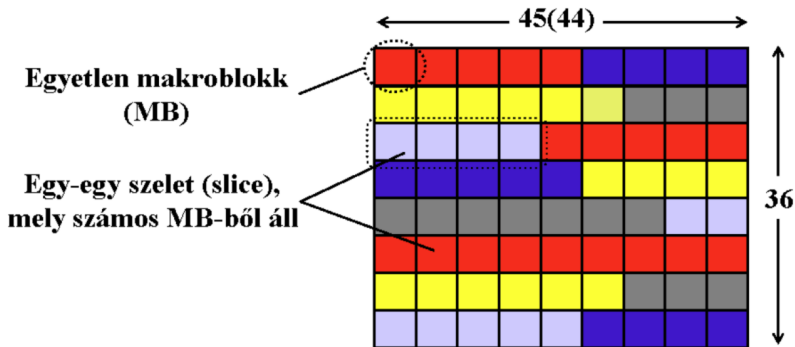
Képréteg Egy kép kódolt adatait tartalmazza

Szelet (slice) réteg MB-k sor-folytonos csoportja, az újraszinkronizáció egysége (a legalsó szint, amelyen a dekóder még képes feléledni bithiba esetén)

Makroblokk réteg Az Y 16×16 -os (4 db 8×8 -as blokk), és a Cr, Cb 8×8 -as blokkjaiból áll (4:2:0 esetén 1 Cr 1 Cb, tehát 1 MB összesen 6 blokk), a mozgáskompenzáció egysége

Blokk réteg A MB 8×8 -as blokkjai, a DCT kódolás egysége

Egy MPEG-2 EU SD kép 45(44) × 36 MB tartalmaz

- I (intra) Önmagában kódolt kép, a dekódoláshoz szükséges minden adatot tartalmaz
- P (predictive) egy múltbéli referencia képhez képest prediktíven kódolt kép, referenciája egy előző I vagy P kép, dekódolásához a referencia kép szükséges
- B (bidirectional) két irányból kódolt kép, referenciája az előző I vagy P kép és a következő I vagy P kép. B kép nem lehet referencia

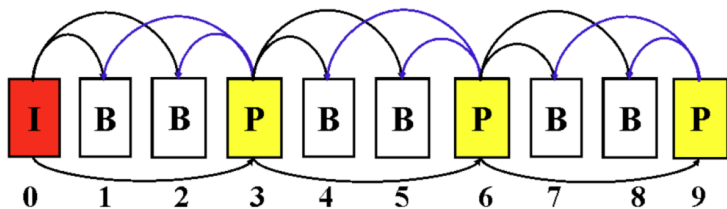
- A globálisan elérhető tömörítés 10:1 és 50:1 között van.
- B képek alkalmazásával növekszik a dekóder oldalon a számítás- és memóriaigény, és a kóder oldali a késleltetés.
- Az IPB struktúra nem specifikált, B képek használata nem kötelező: a szekvencia állhat csak I, vagy csak I és P képekből.
- Az I, P és B képek aránya kompromisszum kérdése:
- Gyors véletlen hozzáférés (szerkeszthetőség, dekódolás megkezdhetősége): sok I kép, kevés P és B kép.
- Jó tömöríthetőség: sok B, kevés I kép.
- Alacsony késleltetés, alacsony hardverköltés: nincsenek B képek.

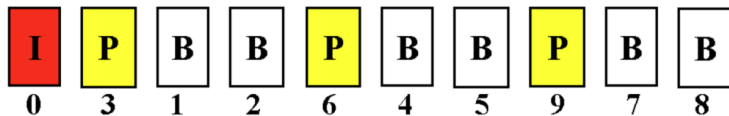
MPEG képsorrend, MB típusok

- A kijelzési és átviteli képsorrend általában különböző
- A műsorszórás leggyakoribb kijelzési sorrendje: IBBPBBPBBPBB (Long GOP - EU)
- A stúdiótechnika kijelzési sorrendje általában: csak I képek
- MB típusok
 - I képekben: minden MB önmagában kódolt, intra típusú
 - P képekben: az MB lehet intra, vagy prediktíven kódolt
 - B képekben: az MB lehet intra, illetve a múltból, a jövőből, vagy múltból és jövőből prediktíven kódolt (múltból és jövőből történő predikció esetén a mozgás-kompenzált múltbéli illetve jövőbéli referenciaképek átlaga a predikció alapja)
- Frame és field alapú predikció (többfajta...)
- A B képek miatt kétféle képsorrend (kijelzési, átviteli) definiált, hiszen a jövőbéli referenciaképeket előbb kell a bitfolyamba tenni mint a belőlük jószolt B képeket.

Kijelzési képsorrend

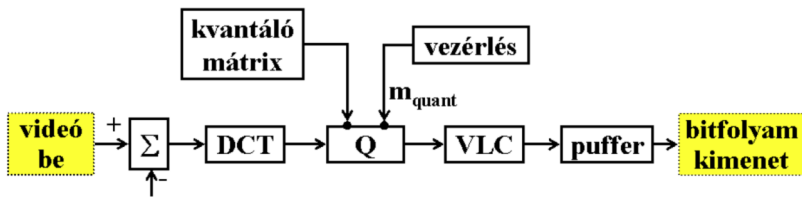

Átviteli képsorrend

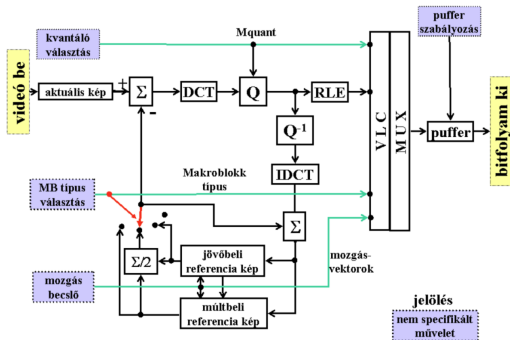
- Zárt képcsoport: a benne lévő első B képeknek nem referenciája az előző képcsoport utolsó I vagy P képe.
- Nyílt képcsoport: a benne lévő első B képeknek múltbeli referenciája az előző képcsoport utolsó I, vagy P képe.

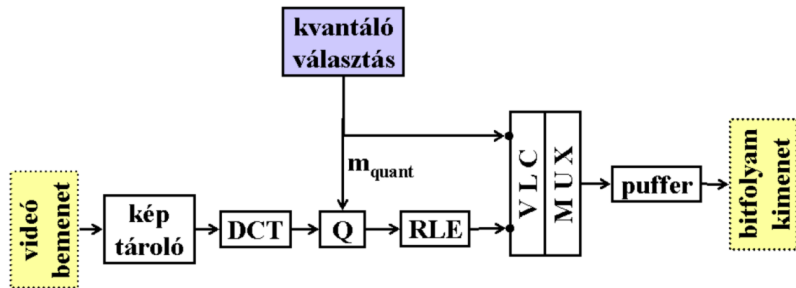
- A MB predikciós hibájának, vagy az intra MB kódolása DCT transzformációval (8 x 8 -as DCT)
- A DCT együtthatók újrakvantálása: a kvantálási lépcsőt a kvantálási mátrix megfelelő elemének és a kvantálási skálafaktornak a szorzata adja
- Kvantálási mátrix perceptuális alapú az I képekre, és általában konstans a P és B képekre
- A skálafaktor szeletenként, vagy MB-nként újradefiniálható (bitrate vezérlés)

MPEG-1 / MPEG-2 video kódoló

- 2 db képtároló: egy múltbeli referencia-, egy jövőbeli referencia-képtároló
- I képek esetén: megjelenítés, és átkerül a referenciatárolóba
- P képek esetén: inverz predikció, megjelenítés, referenciatároló
- B képek esetén: csak megjelenítés, utána eldobás

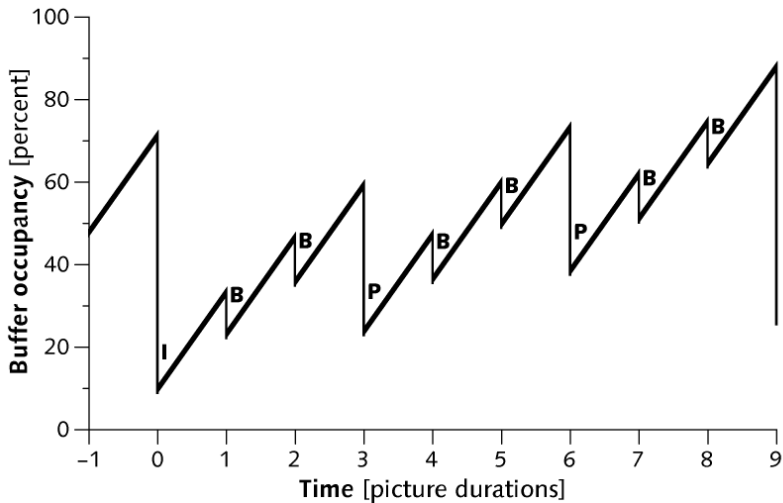

Konstans bitsebesség (CBR)

- A kódoló kimenetén egységnyi idő alatt keletkező bitek száma változó, mert
 - A különböző típusú képek (I,P,B) különböző bitszámmal kódolhatók azonos minőség mellett
 - Egy képen belül is változhat a képtartalom, az összetettebb blokkok leírásához több bitre van szükség
 - A VLC kódolás miatt is ingadozik a kimeneti bitmennyiség
- A legtöbb átviteli csatorna konstans bitsebességű forrást igényel
- A probléma a kóder kimenetére helyezett pufferrel oldható meg, melyből a csatorna fix ütemben olvassa a biteket

MPEG dekóder buffer telítettség (CBR)

- GOP-ra elosztható bitek száma adott, a cél bitszám meghatározása I, P, B képekre (globális minőség biztosítása).
- A kvantálás meghatározása: MB komplexitástól és textúrától függő referencia kvantáló felvétele (lokális minőség biztosítása).
- és azok módosítása a puffer telítettségnek megfelelően.

Változó (VBR)

- Két alapvető típusa:
 - Nyílt hurkú: nincs puffer szabályozás
 - Visszacsatolt: van puffer szabályozás
- Nyílthurkú VBR használható, ha a bitfolyam olvasás vezérelhető eszköztől történik (pl. DVD, memória, stb), ekkor a puffer gyakorlatilag végtelen nagy
- Nyílthurkú VBR-ek két alaptípusa:
 - Konstans skálafaktorú kódolás: a kvantálási zajt egyenletesen teríti a képen (nem feltétlenül a legjobb képminőség)
 - Konstans képminőségű kódolás: a skálafaktort a képminőséghez igazítja

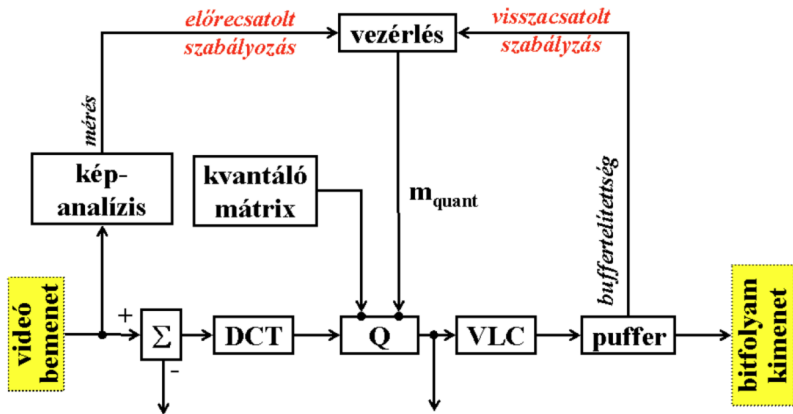
Változó (VBR)

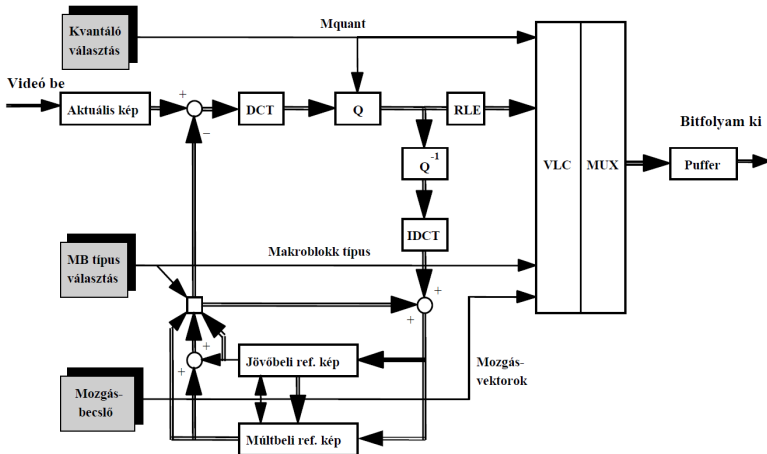
- Visszacsatolt VBR: lényege, hogy a változó bitsebességet puffereléssel simítjuk mielőtt a bitfolyam a VBR csatornába kerül, így a sebesség egy előre definiált csúcsebesség (max. bitrate) alatt marad
- Előre és hátracsatolt vezérlés: Előrecsatolt bitsebesség szabályzás globális (kép) szintű, és lokális (MB) szintű komplexitás elemzéssel + visszacsatolt szabályzás a buffer telítettségének figyelésével (A VBR kódolás kb. 20-30 %-al kisebb átlagos bitsebességet eredményez, mint az azonos minőségű CBR kódolás)

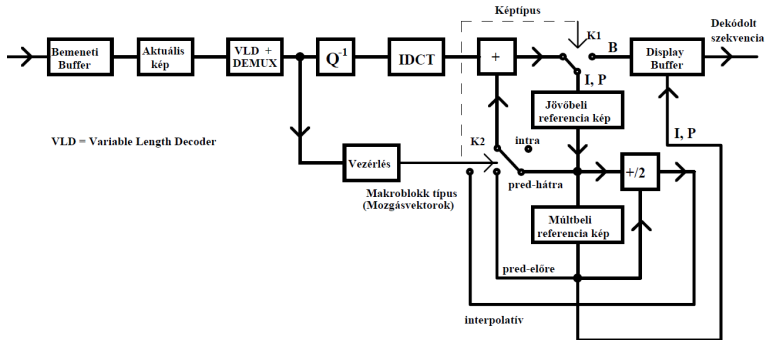

Single pass/ multi pass encoding

- Single pass: analízis + kódolás "on the fly" (CBR, konstans skálafaktorú/képminőségű VBR)
 - Alkalmazás: real-time kódolás, közvetítés, streaming
 - Hátrány: átlagos bitrate és fájl méret előre nem ismert
- Multi pass: analízis az egész képen, majd kódolás (pl átlagos bitrate alapú kódolás)
 - DVD kódolás: multi-pass átlagos bitrate alapú tömörítés: fájl méret előre ismert

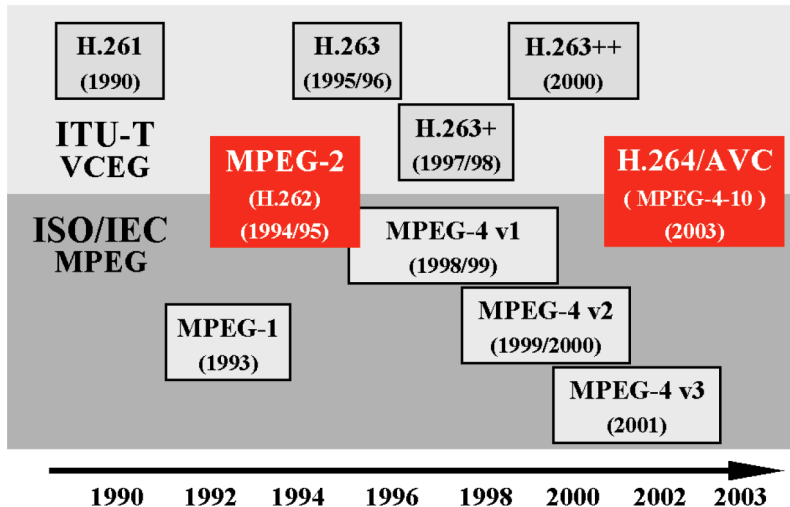

- 4:2:0-ás színkülönbségi jel mintastruktúra
- Képfrekvenciák: 24, 25, 29.97, 30 kép/sec
- Max. képméret: 4095x4095
- Csak progresszív képek kódolása
- Letölthető kvantáló mátrixok
- I,P,B képek
- Elérhető tömörtés: 1:25 - 1:30

- MPEG-1 Layer 3 (MP3) kódolás: max két hangcsatorna
- Csak progresszív képek kódolása
- Kódolás egy adott paramétercsoportra optimális: *Constrained Parameter Bitstream (CPB)*
 - 352x288 @ 25fps, vagy 352x240 @ 30fps
 - elérhető bitrate: 1-1.5 Mb/s
 - általános MPEG1 paraméterek \equiv valójában CPB paraméterek
- Rendszer szintben csak Program Stream definiált

Video tömörítés történelem 1990-2003 között

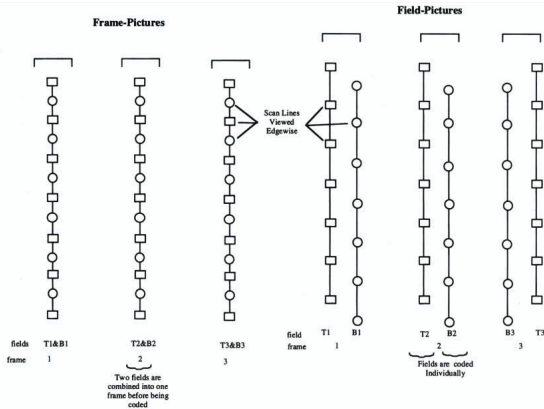

- A szabványok nem specifikálják a kódert (kódolási algoritmusokat) sem a videó, sem az audio részben! Csak a kódolás eszközeinek tárháza, és az azok által létrehozott kimeneti adatfolyam bitszintaxisa specifikált!
- MPEG-1 (ISO 11172 /1993/): Alacsony bitsebességű multimédiás alkalmazások (Video-CD, CD-I), kb. 1,5 Mb/s VHS képminőség, SIF felbontású kódolt videó.
- MPEG-2 (ISO 13818 /1994-95/): Műsorszórás (Digital Video Broadcasting, DVB), 2-8 Mb/s terjesztési minőség (distribution quality); Stúdiótechnika, 18-50 Mb/s újrafeldolgozási minőség (contribution quality); Digital Versatile Disc (DVD), 3-7 Mb/s (VBR!) jobb mint a PAL minőség; Az MPEG-2 kibővített MPEG-1, a kódolási elv mindkét eljárásban azonos.

MPEG-1 és MPEG-2 videó közötti különbségek

- MPEG1-el szemben általános alkalmazásra szánt (MPEG1: SIF digitális tárolás a fő cél)
- MPEG-1-re épül, vele felülről kompatibilis
- Progresszív mellett váltotsoros képek kezelése is:
- kép-félkép alapú adaptív DCT
- félkép alapú mozgásbecslési algoritmusok
- MPEG-1-nél magasabb bitsebességek, nagyobb képméret
- Csak félpixeles mozgásbecslés (egész pixeles már nincs), a cikk-cakk letapogatás helyett alternatív letapogatás is
- 4:2:2 és 4:4:4 mintavétel is (MPEG-1-ben csak 4:2:0)
- Profil és szint szerkezet
- Skálázható kódolás is: jel-zaj viszony és térbeli skálázás stb.

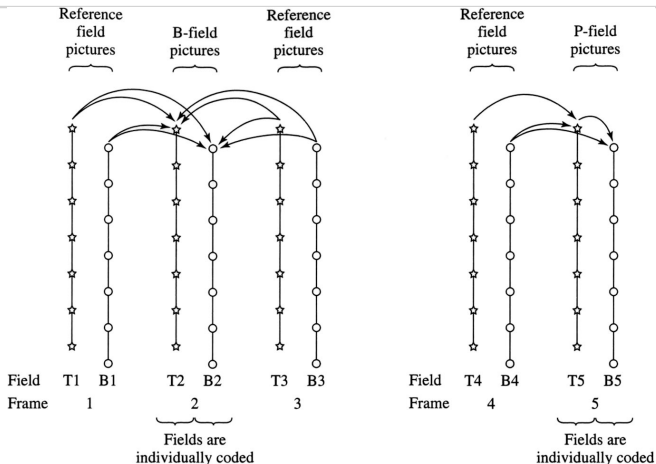

- frame: két félkép egyben kódolt
- field: két félkép külön kódolt

Megjegyzés: mindkettő interlaced video esetén definiált, progresszív kép kódolása MPEG1-el megegyező

MPEG-2 félképről félképre predikció

- Adott félképet (field) a már meglévő field-ekből becsüljük
- gyors mozgásoknál optimális (képről képre: lassú mozgásokra jó)

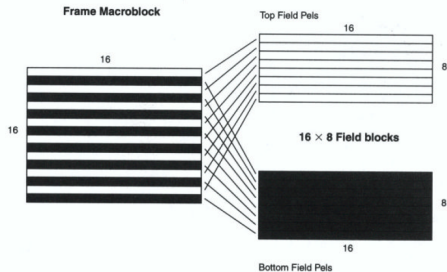
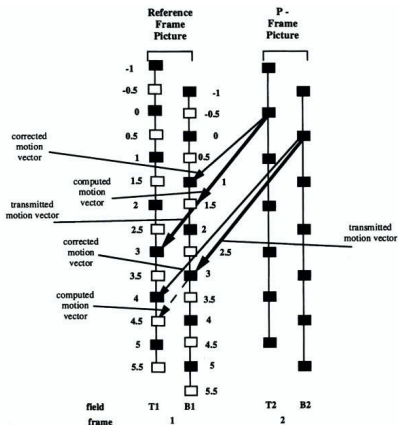

Fig. 7.6 With Field Prediction for Frame-pictures, Target MBs are first split into top field pels and bottom field pels. Two motion vectors are assigned to each P-frame Target MB and two or four motion vectors to B-frame Target MBs. A 16×8 prediction cannot come from the same frame as its Target MB.

- Adott képet (frame) a már meglévő field-ekből becsüljük
 - frame-et 16×8 -as top és bottom makroblökkokra bontjuk
 - Mindkét így kapott "félframe" referenciája lehet az előző referencia frame top, vagy bottom fieldje (tehát a becslés nem jöhet a kódolandó frame már dekódolt fieldjéből)
 - gyors mozgásoknál optimális

félkép becslése előző két félkép alapján (predikciós nyereség növelése)

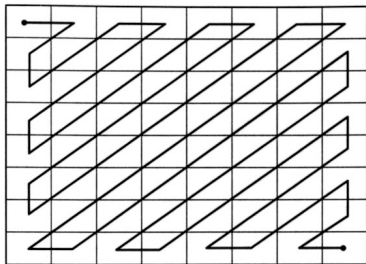
- Félkép MB-jainak mozgásvektora:
(transmitted + corrected) / 2
- transmitted: azonos paritású félképekből számított mozgásvektorok
($T1 \rightarrow T2, B1 \rightarrow B2$)
- corrected : computed + differential motion vector
- computed: transmitted mozgásvektorból időbeli átskálázással becsült mozgásvektor
- differential: computed és a valós vektorok különbsége (kicsi, hatékonyan kódolható)

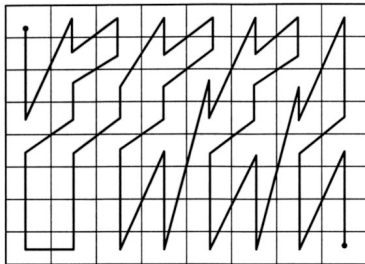
MPEG-2 interlaced mozgáskomp. összefoglalás

- Képről képre
 - u.az, mint MPEG-1-ben
- Félképről félképre
- Félképről képre
- 16x8-as mozgáskompensáció
 - Top és bottom field-ek 16x16os MB-it felső és alsó 16x8-as blokkokra osztása
 - ezután külön külön félképről félképre predikció
 - két m.v./MB
 - rendezetlen mozgások esetén hatékony
- Dual Prime mozgáskompensáció

Motion Compensation Mode	Use in Field Pictures?	Use in Frame Pictures?
Frame Prediction for Frame Pictures	No	Yes
Field Prediction for Field Pictures	Yes	No
Field Prediction for Frame Pictures	No	Yes
Dual-Prime for P-Pictures	Yes	Yes
16 × 8 MC for Field-Pictures	Yes	No

Zigzag scan

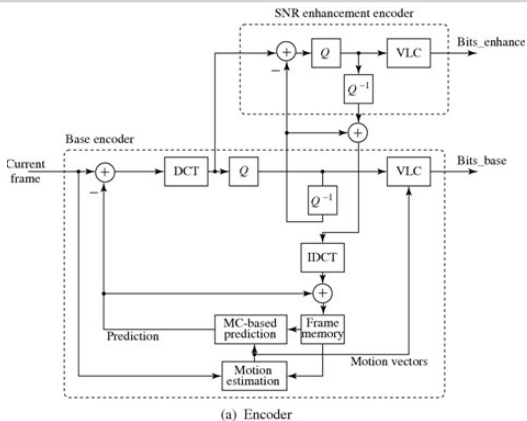

Alternate scan

- a váltottsoros ábrázoláshoz jobban illeszkedő letapogatási sorrend

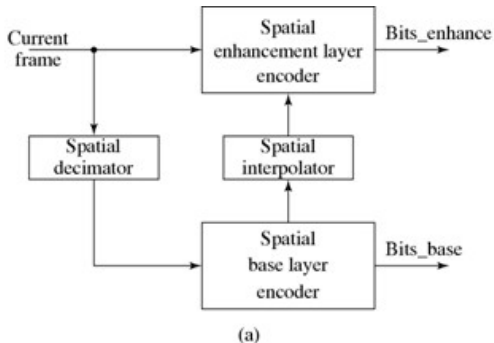
Alapötlet: alapréteg + javítóréteg átvitele, az alapréteget alacsonyabb "tudású" dekódernek is értelmeznie kell

- Jelzaj viszony szerinti (SNR) skálázás
- Térbeli skálázás
- Időbeli skálázás
 - video átvitele növekvő fps-en
- Hibrid skálázás
 - az előbbieket tetszőleges számú kombinációja
- Adat partícionálás
 - DCT együttható mátrix partícionálása

SNR szerinti skálázás

- Alapréteg + javítóréteg átvitel
- Javítóréteg: DCT mátrix együtthatók finomabb felbontásban

Térbeli szerinti skálázás

- Alapréteg + vaítóréteg átvitel
- Javítóréteg: a kódolandó kép egyre finomabb felbontásban

- Különböző osztályokat definiál, melyek meghatározzák egy adott Profile/Level-nek megfelelő bitfolyam dekódolásához szükséges dekóder képességeket és kapacitást
- A **profile** a mintavételi formátumokat, a képtípusokat, és az egyéb kódolási eszközöket definiálja, illetve korlátozza
- A **level** a képméretet, a képfrekvenciát, és a bitsebességet definiálja, illetve korlátozza
- Célzott alkalmazási területek Level-enként:
 - Low: videokonferencia
 - Main: SDTV
 - 422P: stúdiótechnika
 - High: HDTV

MPEG-2 Profile-Level tulajdonságok

Minden, adott Profile/Level szintnek megfelelő dekóder a tőle balra álló Profile/Level szinteket is dekódolni tudja. Professzionális és konzumer elterjedés szempontjából a sárga területek jelentősek.

Szintek (Levels)

	Low	Main	High-1440	High	422P
Horizontális méret	352	720	1440	1920	720
Vertikális méret	288	576	1152	1152	608
Képfrekvencia (Hz)	30	30	60	60	30
Bitsebesség (Mbit/s)	4	15	60	100	50

Profilok (Profiles)

	Simple	Main	SNR	Spatial	High	422P
YUV	4:2:0	4:2:0	4:2:0	4:2:0	4:2:0 4:2:2	4:2:0 4:2:2
Képtípus	I, P	I, P, B	I, P, B	I, P, B	I, P, B	I, P, B
Skálázhatóság	nem	nem	igen	igen	igen	igen

MPEG-2 Profile-Level tulajdonságok

<i>Profile</i> @Level	MPEG-1 CPB	Simple (no B pictures)	Main (MP)	4:2:2 (422P)
High (HL)			1920×1152 60 Hz 80 Mb/s	1920×1088 60 Hz 300 Mb/s
High-1440 (H14)			1440×1152 60 Hz 47 Mb/s	
Main (ML)		720×576 30 Hz 15 Mb/s	720×576 30 Hz 15 Mb/s	720×608 30 Hz 50 Mb/s
Low (LL)			352×288 30 Hz 4 Mb/s	
MPEG-1 CPB † <i>max 99 Kpx</i>	768×576 [†] 30 Hz 1.856 Mb/s			

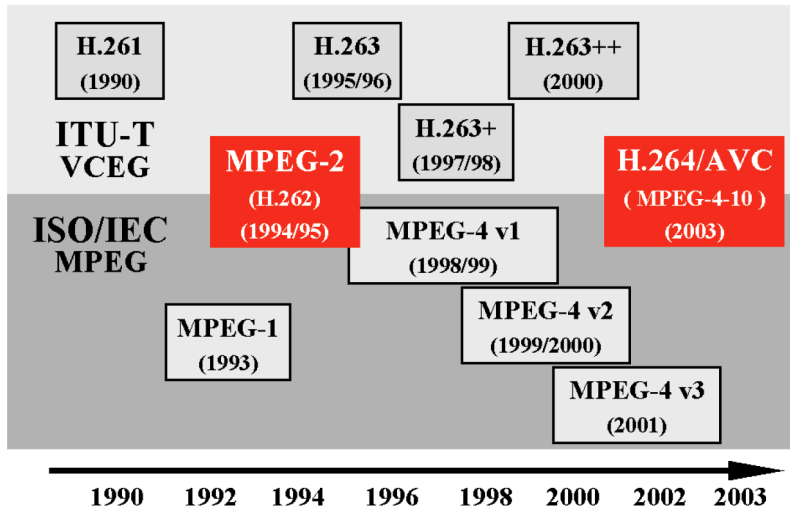

MPEG-2 Profile-Level tulajdonságok

<i>Profile@Level</i>	<i>Image columns (N_C)</i>	<i>Image rows (N_R)</i>	<i>Frame rate, Hz</i>	<i>Luma rate [samples/s]</i>	<i>Bit rate [Mb/s]</i>	<i>VBV size [KBytes]</i>
422P@HL	1920	1088	60	62,668,800	300	5,760
MP@HL	1920	1088	60	62,668,800	80	1,194
MP@H-14	1440	1088	60	47,001,600	60	896
422P@ML	720	608	60	11,059,200	50	1,152
MP@ML	720	576	30	10,368,000	15	224
MP@LL	352	288	30	3,041,280	4	58

Video tömörítés történelem 1990-2003 között

- MPEG-4 (ISO/IEC 14496): Alacsony bitsebességű kódolások szabványának indult (1994), de jelenleg az interaktív multimédia szolgáltatások objektum orientált szabványává vált. *Ezen belül a két legfontosabb rész:*
 - MPEG-4 Part 2: Egyik szabványos változat a H.263, illetve implementációi a DivX, és XVID
 - MPEG-4 Part 10: H.264/AVC

- Számos profile és Level (kb 21), melyek célul tűzték ki a teljes audiovizuális alkalmazási spektrum lefedését: alacsony bitsebességű alkalmazások (videokonferencia, zárt láncú biztonsági kamera hálózatok), közepes és magas bitsebességű alkalmazások (konzumer video, DVD, HDTV műsorszórás), és stúdió alkalmazások
- Simple Profile: mobil telefonok, low end videokonferencia, biztonsági kamerák
- Simple Studio Profile támogatja a 10/12 bit és 4:2:2, 4:4:4 mintaformátumokat (HDCAM SR elterjedt professzionális formátuma)

MPEG-4 (Part 2) és H.263 II.

- Az Advanced Simple Profile (ASP) implementált változatai a DivX (kivéve a Divx Plus HD, ami már H.264/AVC), és az XVID (open source)
- Az ITU által szabványosított kódolási változat a H.263, mely MPEG-4 video dekóder által dekódolható, és internetes videotelefon és internetes média alkalmazások (Flash video, stb.) legelterjedtebb kódolási módja volt a H.264 megjelenéséig
- Alapvető kódolás elemek, módszerek megegyeznek az MPEG-1/MPEG-2 - vel
- 1/4-pixel pontosságú mozgásbecslés
- Globális (frame) alapú mozgáskompensáció (pan, rotate, zoom, és warp definiálása az egész képre), mely a teljes képtartalom mozgása esetén (pl. kameramozgás) esetén hatékonyabban leírja a mozgást, mint a blokk alapú mozgásbecslés - a gyakorlati implementációkban nem terjedt el, ezért a H.264-be már nem is került bele
- Sokat vártak tőle, de csak részben váltotta be a hozzáfűzött reményeket

MPEG-4 (Part 10) H.264/AVC

- Az ITU-T Video Coding Experts Group és az ISO Joint Video Team, közös fejlesztése: ezért ITU-T H.264 szabvány, és ISO/IEC MPEG-4 AVC szabvány is
 - Jobb video minőség, mint az MPEG-2 -vel
 - Jelentős kompresszió növekedés
 - Javított predikció (intra- és inter-)
 - Javított mozgáskompensáció pontosság
 - Javított entrópia-kódolási hatékonyság
- Profile-Level szerkezet
- Széles alkalmazási spektrum (videotelefon, internet-média, digitális műsorszórás), kezdetben elsősorban "entertainment" (tehát SD és kisebb felbontású) alkalmazásokra
- A Fidelity Range Extensions (FREXT) kiegészítéssel professzionális (stúdió, digitális mozi, stb) alkalmazásokra is

FRExt - Fidelity Range Extensions

- Új profilkövetelmények:
 - 8 bit/mintánál nagyobb bitmélységek támogatása
 - 4:2:2 és 4:4:4 mintastrukturák támogatása
 - Video-kulcsolás, és transzparencia (alpha csatorna) támogatása a stúdióalkalmazások céljára
 - Nagyobb adatsebességek támogatása
 - Veszteségmentes tömörítés támogatása (lináris PCM, vagy transzformációs kódolás nélküli entrópiakódolás)
 - A színtér transzformációk numerikus hibáinak elkerülése (YCgCo színtér)
 - RGB (nem csak YCbCr) komponens reprezentáció támogatása
- 8×8 -as transzformáció
- Mára a FRExt High Profile-ja fontosabbá vált (mind konzumer, mind profi felhasználásra), mint a Main profile konzumer profilja, mert számottevően jobb kódolási hatékonyságot biztosít, miközben az implementálás komplexitása (pl. kódoló, dekódoló hardver) nem nőtt jelentősen

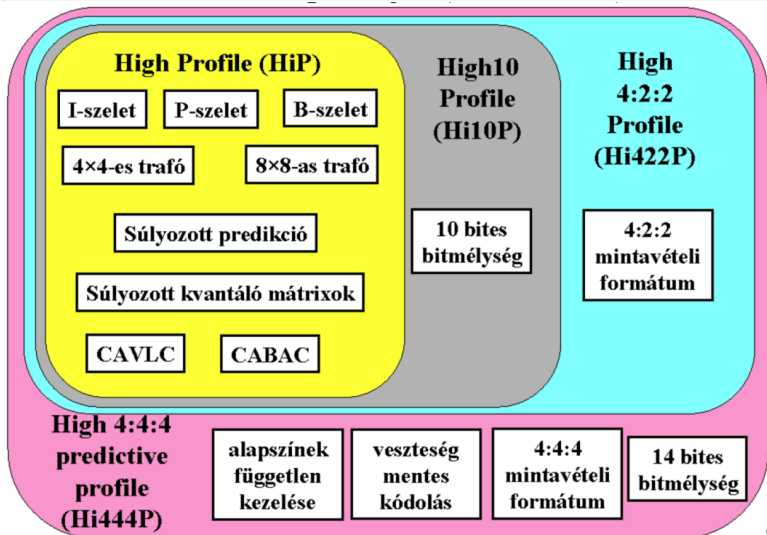

- High Profile (HP): 8 bit/minta, 4:2:0 mintastruktúra, csúcsminőségű fogyasztói célokra, ha nem szükséges a kiterjesztett szín mintastruktúra
- High 10 Profile (Hi10P): 10 bit/minta, 4:2:0 mintastruktúra
- High 4:2:2 Profile (H422P): 10 bit/minta, 4:2:2 mintastruktúra
- High 4:4:4 Profile (H444P): 12 bit/minta, 4:4:4 mintastruktúra, járulékosan támogatja a veszteségmentes kódolást

A H.264/AVC HD Intra kiterjesztésének profiljai (pl. High 10 Intra Profile) megegyezik a fenti profilokkal, de csak intra kódolási eszközt tartalmaz, professzionális kamera és editáló alkalmazások (stúdió) céljára

MPEG-4 H.264/AVC FRExt profiljai

MPEG-4 H.264/AVC Profilok

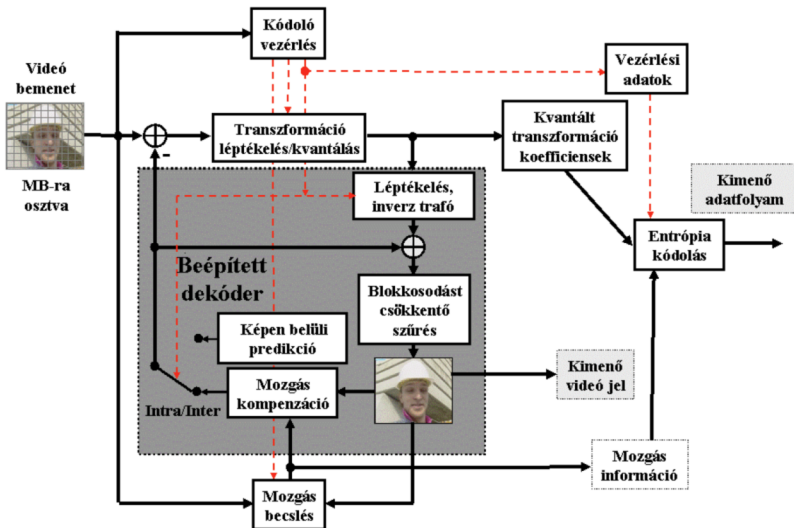
	<i>Profile</i>	<i>Baseline (BP)</i>	<i>Extended (XP)</i>	<i>Main (MP)</i>	<i>High (HiP)</i>
<i>Kódolási eszköz</i>					
Több referencia kép használata		•	•	•	•
Változó blokkméretű mozgásbecslés		•	•	•	•
I- és P-szeletek		•	•	•	•
1/4 pixel pontosságú mozgásbecslés		•	•	•	•
16 bites aritmetikájú integer transzformáció		•	•	•	•
UVLC		•	•	•	•
CAVLC		•	•	•	•
Deblocking szűrő		•	•	•	•
Flexibilis Makroblokk sorrend (FMO)		•	•		
Tetszőleges szelet sorrend (ASO)		•	•		
Redundáns szeletek (RS)		•	•		
Adat partícionálás			•		
SI és SP szeletek			•		
B-szeletek			•	•	•
Interlace kódolás (PICAFF, MBAFF)			•	•	•
Súlyozott (és ofszet) inter-predikció			•	•	•
CABAC entrópiakódolás				•	•
8x8 luma intra predikció					•
Nagyobb bitmélységek (8bitnél)					•
4:4:4 és 4:2:2 aluminávételezés					•
Veszteségmentes inter-predikció					•
Adaptív 8x8/4x4 transzformáció váltás					•
Kódoló által specifikálható kvantálási mátrixok					•
Cb és Cr független kvantálása (független Qstep)					•
Monkróm (alfa)csatorna kódolás					•

MPEG-4 H.264/AVC Szintek

<i>Level</i>	<i>Typ. image format</i>	<i>Typ. frame rate [Hz]</i>	<i>Max. bit rate [b/s]</i>
L1	176×144	15	64 k
L1b	176×144	15	128 k
L1.1	352×288 or 176×144	7.5 or 30	192 k
L1.2	352×288	15	384 k
L1.3	352×288	30	768 k
L2	352×288	30	2 M
L2.1	352×480 or 352×576	30 or 25	4 M
L2.2	SD	15	4 M
L3.0	SD	30 or 50	10 M
L3.1	1280×720	30	14 M
L3.2	1280×720	60	20 M
L4.0	1920×1080	30	20 M
L4.1	1920×1080	30	50 M
L4.2	1920×1080	60	50 M
L5	2048×1024	72 or 30	135 M
L5.1	4096×2048	30	240 M

MPEG-4 H.264/AVC kódoló vázlat

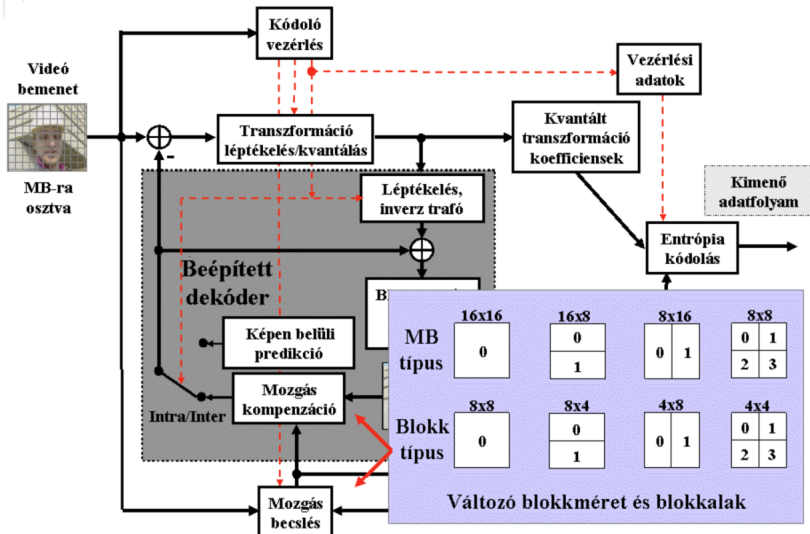

- **Mozgáskompenzáció:** A MB-ok 16×16 -os méretűek, azon belül a mozgáskompenzáció szub-MB-on történik, melyek 16×16 , 16×8 , 8×16 , 8×8 , 4×8 , 4×8 és 4×4 méretűek lehetnek
- **Transzformációs blokkméret:** A predikciós hiba kódolása 4×4 -es vagy 8×8 -as (FRExt) blokkokon történik
- **Transzformáció:** Integer-DCT transzformáció a DCT helyett

- **Képfelépítés:** Szekvencia - Kép - Szelet - MB - szub-MB - blokk - minta
- **Blokkosodást csökkentő szűrés:** jelentősen csökkenti a predikciós hiba maradványait, a blokk határokon megjelenő élek simításával. Javul a dekódolt kép minősége, ezáltal az azonos minőséghez szükséges adatsebesség csökkenthető 5-10%-al
- **Kétfajta képtípus:** referencia és nem-referencia kép (predikció szempontjából)
- Képeken belül I,P,B típusú **képszeletek**
- I,P,B típusú MB-ok (pl. lehet intra MB egy P szeleten belül)
- Új **entrópia kódolási módok** (CABAC, CAVLC) - részletekkel nem foglalkozunk

MPEG-4 H.264/AVC MB méretek

Blokk alapú mozgásbecslés (ismétlés)

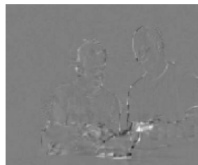
Frame 1

Residual : 16×16 block size

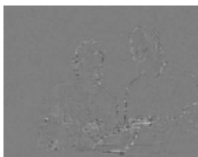
Frame 2

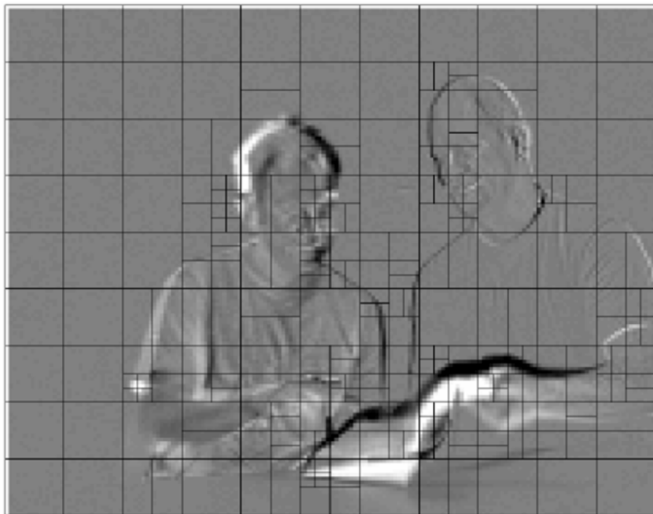
Residual : 8×8 block size

Residual : no motion compensation

Residual : 4×4 block size

Súlyozott predikció és mozgáskompenzáció I.

- Több fajta sub-MB méret alapú mozgásbecslés (minden szub-MB-hoz egyedi mozgásvektorok).
- A H.264/AVC lehetőséget biztosít több referenciakép használatára a P és B típusú predikciókhoz
- Ez azt jelenti, hogy míg az MPEG-2-nél csak az adott prediktívan kódolt képet közvetlenül megelőző I, vagy P kép (illetve kétirányú predikciónál az adott prediktívan kódolt képet közvetlenül megelőző, illetve közvetlenül követő I, illetve P képek) lehet a predikció alapja, a H.264 kódoló több, az adott képet megelőző, illetve követő kép közül választhat (és B kép is lehet referencia !), hogy melyiket használja referencia képként az adott kép mozgáskompenzált prediktív kódolásához.
- A felhasználható referenciaképek számát (a referenciaképtároló méretét) az adott Level szabályozza.
- A referenciaképek kiválasztása viszont MB alapú.

Example

A macroblock in frame n is shown in Figure 6.17. The macroblock is divided into two partitions, each consisting of 8×16 luma samples and corresponding chroma samples. The left partition (A)

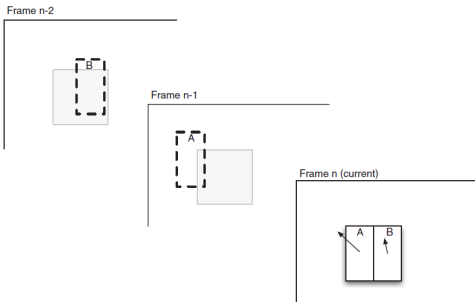

Figure 6.17 P macroblock prediction example

is predicted from a region in the previous frame, frame $n-1$, and the right partition (B) is predicted from a region in frame $n-2$. Partition A has a motion vector $(-6.5, -5.75)$, i.e. the reference region is offset by -6.5 samples in the x direction (left) and -5.75 samples in the y direction (up). Partition B has motion vector $(-1.25, -4)$, i.e. -1.25 samples in the x direction (left) and -4 samples in the y direction (up).

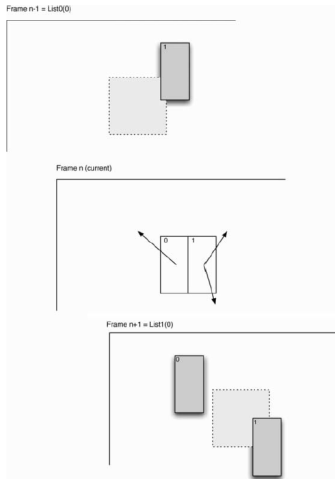
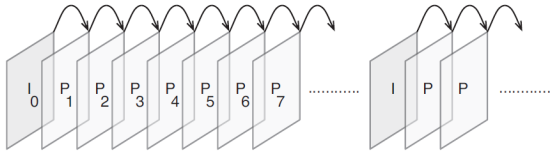

Figure 6.40 Inter prediction example, B slice

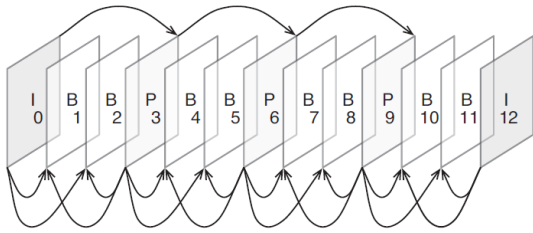

MPEG-4 H.264/AVC Predikciós struktúrák I.

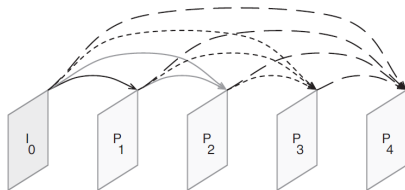
- Kis késleltetésű struktúra

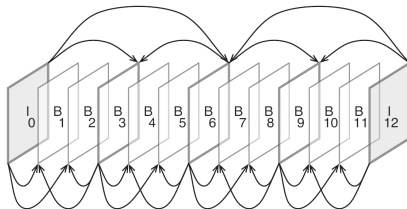
- Klasszikus GOP struktúra

- Több referenciaképes struktúra

- Hierarchikus GOP struktúra

- kompresszió hatékonyságát növelik

Súlyozott predikció és mozgáskompenzáció II.

- Jelentős újdonság, hogy a referencia kép(ek) tetszőleges skála és offset tényezőkkel súlyozhatók (explicit mód), majd ezen skálázott referenciaképeken hajtódik végre a mozgáskompenzált predikció.
- Implicit súlyozott predikció esetén a referencia képek egymáshoz képesti képtávolsága alapján kerülnek kiszámításra a súlyozótényezők .
- Egyirányú predikció (P képek) esetében ez hatékony kódolási lehetőséget kínál pl. a Fade-in, Fade-out típusú effektek kódolásához, míg kétirányú predikció esetén a crossfade jellegű effektusok hatékony kódolásához

Súlyozott predikció és mozgáskompenzáció III.

- A P és B típusú kép(szelet)ek esetén a mozgásvektorok is differenciálisan kódoltak
- A mozgásvektorok a 3 szomszédos MB mozgásvektorainak mediánjához képest differenciálisan kódoltak, vagy skálázott predikcióval kódoltak
- A kódoló el is hagyhatja a mozgásvektor átvitelét, és utasíthatja a dekódert, hogy az adott blokk környezetének mozgásvektorai alapján becsülje a hiányzó mozgásvektort

- Aktuális kép interpolálása $1/4$ ($1/8$) pixel pontosságra
- Inter-predikciós mód választása az alábbiak közül:
 - Referencia képek kiválasztása
 - P vagy B típusú predikció választása (B esetén, predikciós irány megválasztása)
 - sub-MB méret megválasztása
 - Súlyozott predikció ? (kódoló által meghatározott, vagy képtávolság alapján ?)
- Mozgásvektorok meghatározása
- Mozgásvektorok predikciója (direkt mód ? mozgásvektor elhagyása)
- Anti-blocking filter alkalmazása

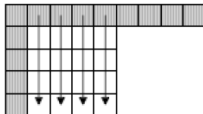

Intra predikció

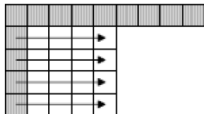
- I képszeleteken belül a teljes MB (16x16 pixel), vagy egy 4x4-es, vagy egy 8x8-as (FRExt) blokk prediktíven kódolt a szomszédos, már korábban kódolt/dekódolt blokkok pixeleiből. A predikció az adott blokk szomszédos pixeleiből történik többféle módon: a predikció iránya lehet vízszintes, függőleges, DC alapú (átlag) vagy síkbeli (lin. függvénykapcsolat)
- 4x4-es intra predikció esetén 9 predikciós irány közül választhat a kódoló, mely irányok a szomszédos pixelek különböző együtthatókkal képzett lineáris kombinációjaként állíthatók elő
- A H.264/AVC intra predikciója jelentősen megnöveli a tömörítés hatékonyságát szemben az MPEG-1/2-vel, ahol csak a DC komponensek differenciális kódolását alkalmazzák az intra MB-k esetében

Intra predikció példák

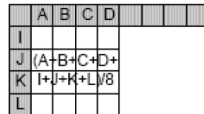
Mode 0: Vertical

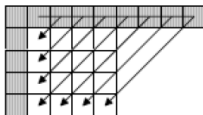
Mode 1: Horizontal

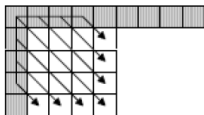
Mode 2: DC

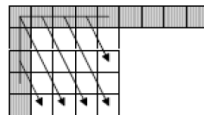
Mode 3: Diagonal-Down-Left

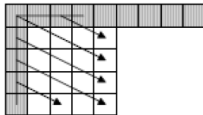
Mode 4: Diagonal-Down-Right

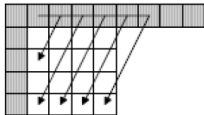
Mode 5: Vertical-Right

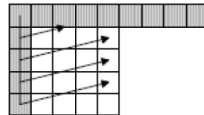
Mode 6: Horizontal-Down

Mode 7: Vertical-Left

Mode 8: Horizontal-Up

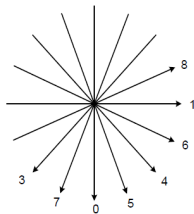
 Already coded and reconstructed pixels of neighboring blocks in the same frame

 Pixels of the current 4x4 block

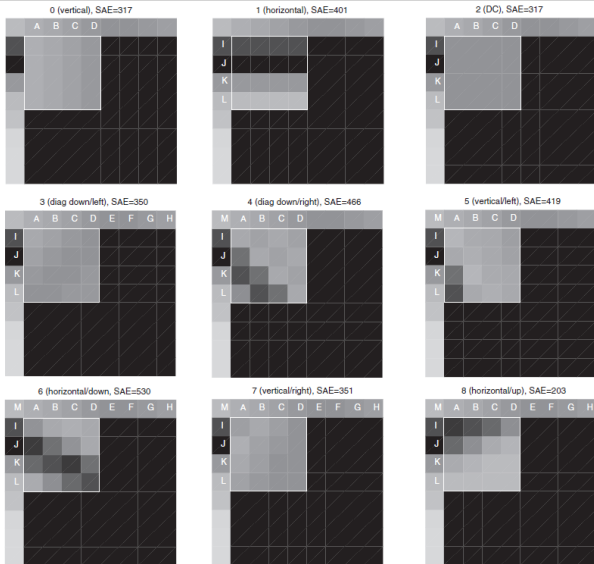
H.264/AVC 4x4 intra-predikció

Intra4x4PredMode[luma4x4BlkIdx]	Name of Intra4x4PredMode[luma4x4BlkIdx]
0	Intra_4x4_Vertical (prediction mode)
1	Intra_4x4_Horizontal (prediction mode)
2	Intra_4x4_DC (prediction mode)
3	Intra_4x4_Diagonal_Down_Left (prediction mode)
4	Intra_4x4_Diagonal_Down_Right (prediction mode)
5	Intra_4x4_Vertical_Right (prediction mode)
6	Intra_4x4_Horizontal_Down (prediction mode)
7	Intra_4x4_Vertical_Left (prediction mode)
8	Intra_4x4_Horizontal_Up (prediction mode)

H.264/AVC 4x4 intra-predikció

4x4-es intra predikció példák

Intra_4x4_Vertical prediction mode

$\text{pred4x4}[x, y] = p[x, -1]$, with $x, y = 0..3$

Intra_4x4_Horizontal prediction mode

$\text{pred4x4}[x, y] = p[-1, y]$, with $x, y = 0..3$

Intra_4x4_DC prediction mode

$\text{pred4x4}[x, y] = (p[0, -1] + p[1, -1] + p[2, -1] + p[3, -1] + p[-1, 0] + p[-1, 1] + p[-1, 2] + p[-1, 3])$

Intra_4x4_Diagonal_Down_Left prediction mode

$\text{pred4x4}[x, y] = (p[x + y, -1] + 2 * p[x + y + 1, -1] + p[x + y + 2, -1])$

Intra_4x4_Diagonal_Down_Right prediction mode

If x is greater than y ,

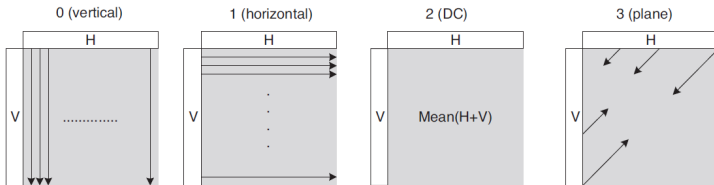
$\text{pred4x4}[x, y] = (p[x - y - 2, -1] + 2 * p[x - y - 1, -1] + p[x - y, -1])$

Otherwise if x is less than y ,

$\text{pred4x4}[x, y] = (p[-1, y - x - 2] + 2 * p[-1, y - x - 1] + p[-1, y - x])$

H.264/AVC 16x16 intra-predikció

- 16x16 predikciós módok:
 - vertikális extrapoláció
 - horizontális extrapoláció
 - átlagképzés
 - "síkillesztés"
- 16x16-os intra predikció esetén a 4x4-es integer transzformációból eredő blokkok DC együtthatóit (16 DC eü.) egy 4x4 blokk alapú Hadamard transzformációval kódolják

H.264/AVC 16x16 intra-predikció példa

0 (vertical), SAE=3985

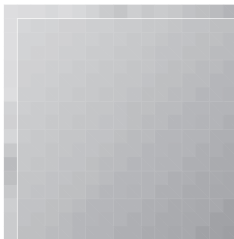
1 (horizontal), SAE=5097

2 (DC), SAE=4991

3 (plane), SAE=2539

Nem-harmonikus bázisfüggvényű

- Valós, ortogonális transzformáció
- 2×2 -es transzformációs mátrixa:

$$\mathbf{H}_{2 \times 2} = \frac{1}{\sqrt{2}} \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & -1 \end{bmatrix}$$

- Nagyobb blokkméretre \mathbf{H} rekurzívan számolható:

$$\mathbf{H}_{2N \times 2N} = \frac{1}{\sqrt{2}} \begin{bmatrix} \mathbf{H}_{N \times N} & \mathbf{H}_{N \times N} \\ \mathbf{H}_{N \times N} & -\mathbf{H}_{N \times N} \end{bmatrix}$$

- Az 2D transzformáció kifejezése
 - $\mathbf{y} = \mathbf{H}\mathbf{x}\mathbf{H}^T$ és
 - $\mathbf{x} = \mathbf{H}^T\mathbf{y}\mathbf{H}$

Integer transzformáció

- Az MPEG-1/MPEG-2 DCT transzformációja idealizált trigonometrikus függvényeket használ.
- A dekódoló beépítése a kódoló hurokba megszünteti a DCT együtthatók újra-kvantálásából származó predikciós hiba-akkumulálódást, de nem garantálható, hogy a tényleges dekóder pontosan állítja elő a DCT bázisfüggvényeit (sin,cos).
- Az MPEG-1/MPEG-2 a DCT bázisfüggvények számítására vonatkozóan hibatoleranciákat definiál

Integer transzformáció

- A H.264/AVC 16 bites fixpontos aritmetikával implementálható transzformációja nem okoz eltérést a kódoló és dekódoló bázisfüggvényei között
- az integer transzformáció mátrixa a 4x4-es 1D DCT transzformációs mátrix megfelelően skálázott, legközelebbi egész értékekre kerekített, majd ortonormált elemeiből áll (közelítő DCT)
- Számítása emellett egyszerűbb, mint a DCT számítása (a 4x4-es transzformáció csak összeadást, kivonást, bit-shiftet igényel)
- A 4x4-es transzformáció kisebb bitsebesség esetén fellépő hibája (nem folytonos blokkhatárok: pl. blokkosodás és ringing) kevésbé látható (granuláris eloszlású), mint az MPEG 8x8-as blokkjai esetében

Integer transzformáció

- A 16x16-os intra predikciós módban a transzformált blokkok DC együtthatóin egy további Hadamard transzformációt is végrehajtanak (ld. később)
- Szintén újdonság, hogy a kvantálási skálafaktor (bitrate vezérlés) nem lineárisan, hanem logaritmikusan növeli a kvantálási lépcsőket (8 bites esetben 52 kvantálási skálafaktor, ahol 6 érték növelés pontosan egy bittel növeli a kvantálási szóhosszt)
- A FRExt profil MB szinten adaptívan válthat a 4x4-es, illetve 8x8-as transzformáció között

4x4-es integer transzformáció mátrixa

A 4x4-es 1D DCT közelítő transzformációs mátrixa

$$\mathbf{T}_{4 \times 4} = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 2 & 1 & -1 & -2 \\ 1 & -1 & -1 & 1 \\ 1 & -2 & 2 & -1 \end{bmatrix} \quad \mathbf{D}_{st} = \begin{bmatrix} 1/2 & & & \\ & 1/\sqrt{10} & & \\ & & 1/2 & \\ & & & 1/\sqrt{10} \end{bmatrix}$$

ahol a diagonális \mathbf{D}_{st} mátrix-al való szorzás $\mathbf{T}_{4 \times 4}$ elemeit ortonormálja
 $(D_{st}[i, i] = \frac{1}{\sqrt{\sum_j (T[i, j])^2}})$

Ezek alapján a transzformáció felírható:

$$\mathbf{A}_1 = \mathbf{D}_{st} \mathbf{T}_{4 \times 4} \quad \mathbf{Y} = \mathbf{A}_1 \mathbf{X} \mathbf{A}_1^T$$

4x4-es integer transzformáció mátrixa (folytatás)

A gyakorlatban a \mathbf{D}_{st} diagonális mátrix-al való balról-jobbról szorzást a főátló elemeiből alkotott vektor diadikus szorzatából képzett mátrix-al való elemenkénti szorzással (\star) valósítják meg:

$$\mathbf{Y} = \mathbf{D}_{st} \mathbf{T}_{4 \times 4} \mathbf{X} (\mathbf{D}_{st} \mathbf{T}_{4 \times 4})^T = \mathbf{D}_{st} \mathbf{T}_{4 \times 4} \mathbf{X} \mathbf{T}_{4 \times 4}^T \mathbf{D}_{st}^T = (\mathbf{T}_{4 \times 4} \mathbf{X} \mathbf{T}_{4 \times 4}^T) \star (\mathbf{d}_{st} \mathbf{d}_{st}^T)$$

vagyis

$$\mathbf{Y} = (\mathbf{T}_{4 \times 4} \mathbf{X} \mathbf{T}_{4 \times 4}^T) \star \mathbf{S}_t$$

ahol

$$\mathbf{S}_t = \mathbf{d}_{st} \mathbf{d}_{st}^T$$

4x4-es integer transzformáció mátrixa (folytatás)

A transzformált együtthatók újrakvantálása a következőképpen valósul meg:

$$\mathbf{Y}_q = \frac{1}{2^{15}} \left[(\mathbf{T}_{4 \times 4} \mathbf{X} \mathbf{T}_{4 \times 4}^T) * \mathbf{W}_t \right]$$

$$\mathbf{W}_t = \frac{2^{15}}{Q_{step}} \mathbf{S}_t$$

4x4-es integer inverz transzformáció mátrixa

$$\mathbf{T}_{4 \times 4} = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & 1 \\ 1 & 1/2 & -1/2 & -1 \\ 1 & -1 & -1 & 1 \\ 1/2 & -1 & 1 & -1/2 \end{bmatrix}$$

$$\mathbf{D}_{si} = \begin{bmatrix} 1/2 & & & \\ & \sqrt{2/5} & & \\ & & 1/2 & \\ & & & \sqrt{2/5} \end{bmatrix}$$

$$\mathbf{A}_2 = \mathbf{D}_{si} \mathbf{T}_{4 \times 4} \quad \mathbf{X} = \mathbf{A}_2^T \mathbf{Y} \mathbf{A}_2$$

4x4-es integer inverz transzformáció mátrixa (folyt.)

Hasonlóan az előzőekhez:

$$\mathbf{A}_2 = \mathbf{D}_{si} \mathbf{T}_{4 \times 4} \quad \mathbf{X} = \mathbf{A}_2^T \mathbf{Y} \mathbf{A}_2$$

$$\mathbf{X} = (\mathbf{D}_{si} \mathbf{T}_{4 \times 4})^T \mathbf{Y} (\mathbf{D}_{si} \mathbf{T}_{4 \times 4}) = \mathbf{T}_{4 \times 4}^T \mathbf{D}_{si}^T \mathbf{Y} \mathbf{D}_{si} \mathbf{T}_{4 \times 4} = \mathbf{T}_{4 \times 4}^T (\mathbf{Y} \star \mathbf{S}_i) \mathbf{T}_{4 \times 4}$$

ahol

$$\mathbf{S}_i = \mathbf{d}_{si} \mathbf{d}_{si}^T$$

Az inverz kvantálás a következőképpen valósul meg:

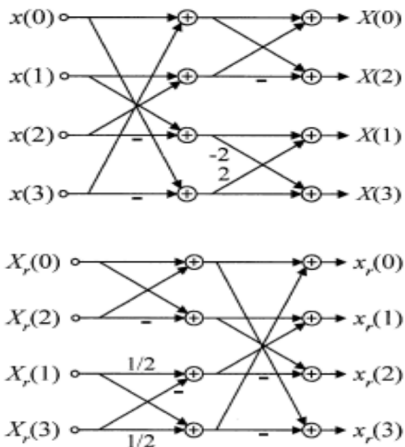
$$\mathbf{X} = \frac{1}{2^6} [\mathbf{T}_{4 \times 4}^T (\mathbf{Y}_q \star \mathbf{W}_i) \mathbf{T}_{4 \times 4}]$$

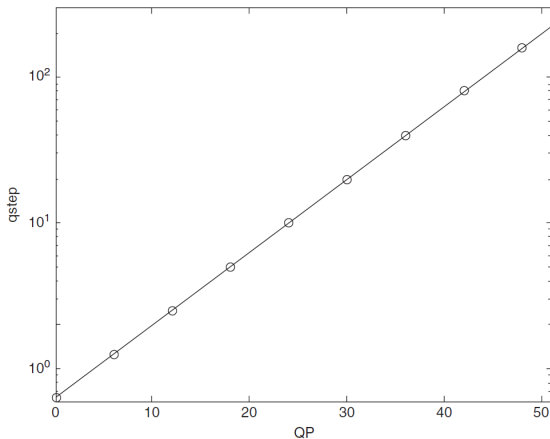
ahol

$$\mathbf{W}_i = 2^6 Q_{step} \mathbf{S}_i$$

H.264/AVC 16x16 integer core transform implementáció

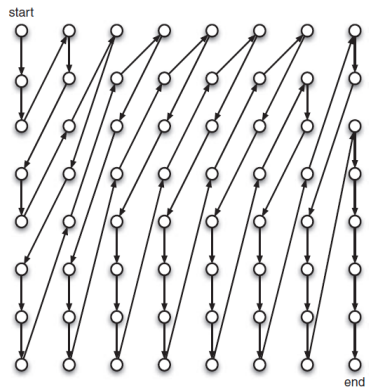
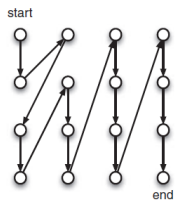

Q_{step} : effektív kvantálási tényező

QP : kvantálási paraméter (pl. a bitsebességvezérlés, vagy a felhasználó szabályozza)

Field scan order

Veszteségmentes MB mód

- Nagy bitsebességek mellett (kis kvantálási lépcsőknél) a transzformációs kódolás, predikció, mozgáskompenzáció adat overheadje miatt a kódoló tetszőleges MB-ra dönthet úgy, hatékonyabb a MB PCM kódolása (csak entrópiakódolás). A PCM makroblokk mód adatsebessége definiálja egyúttal a dekóder számára az adott képméret, képfrekvencia melletti legnagyobb kezelendő bitsebességet is.
- A FRExt definiál továbbá egy transzformációs kódolás nélküli prediktív kódolást+entrópiakódolást is.

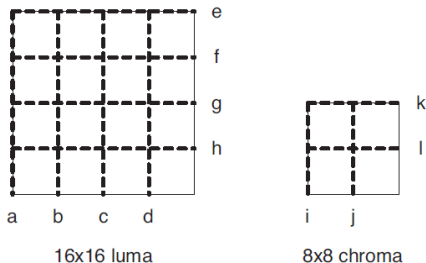
De-blocking filter

- A prediktív kódoló hurokba épített deblocking szűrő a blokkosodást csökkenti a szomszédos blokkok pixeleinek térbeli aluláteresztő szűrésével.
- A szűrőegységűthetők a szabvány specifikálja
- Természetesen a szűrt képek a további predikció alapja (predikciós hibaterjedés ellen)
- A szűrő erősségét a MB típusa (I,P,B), a kvantálási súlyozótényező, és egyéb tényezők szabályozzák
- Alapvetően minél nagyobb kvantálási lépcsővel történik a MB kódolása, annál erősebb a szűrő hatása

H.264/AVC De-blocking filter

- Szűrendő élek:

- Nem a teljes kép szűrendő (adatvesztés lenne)
- Nem minden él azonosan szűrendő (blokkosodás/tényleges info különválasztás)
- Szűrés: két lépésben
 - élék osztályozása - szűrőválasztás
 - ◀ "Boundary strength"
 - ◀ blokkok közötti gradiens
 - éleken lévő pixelek szűrése

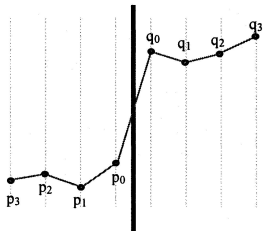

H.264/AVC De-blocking filter II.

– Boundary Strength parameter

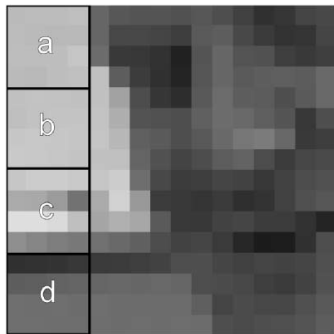
p or q is intra coded and boundary is a macroblock boundary	Bs = 4, strongest filtering
p or q is intra coded and boundary is not a macroblock boundary	Bs = 3
neither p or q is intra coded; p or q contain coded coefficients	Bs = 2
neither p or q is intra coded; neither p or q contain coded coefficients; p and q have different reference frames or a different number of reference frames or different motion vector values	Bs = 1
neither p or q is intra coded; neither p or q contain coded coefficients; p and q have same reference frame and identical motion vectors	Bs = 0, no filtering

– Blokkok közötti gradiens

- Szűrés feltétele: $|p_0 - q_0|$, ill. $|p_1 - p_0|$ és $|q_1 - q_0|$ egyenként KISEBB mint α vagy β határérték
- Ha nagyobb: nem a blokkosodás eredménye az ugrás

Szűrőálasztás példa:

- $a - b$ és $b - c$ blokk határokon kicsi a gradiens
- a blokkosodás erősen látszódná \rightarrow deblocking bekapcsolása
- $c - d$ átmenet: nagy gradiens: nagy valószínűséggel a kép része
- itt deblocking kikapcsolva

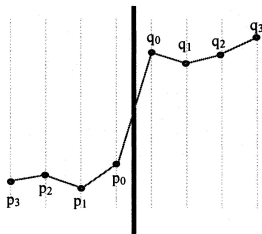
H.264/AVC De-blocking implementáció

– $BS \in 1, 2, 3$:

- p_1, p_0, q_1, q_0 felhasználásával (4 hosszú FIR szűrő) P_0, Q_0 előállítása
- ha $|p_2 - p_0| < \beta$: p_2, p_1, p_0, q_0 felhasználásával P_1 előállítása
- ha $|q_2 - q_0| < \beta$: p_0, q_0, q_1, q_2 felhasználásával Q_1 előállítása

– $BS = 4$

- $p_2 - p_0 < \beta$ és $p_0 - q_0 < \frac{\alpha}{4}$
 $\ll P_0, P_1, P_2$ előállítása rendre 5,4,5 hosszú szűrőkkel
- $q_2 - q_0 < \beta$ és $p_0 - q_0 < \frac{\alpha}{4}$
 $\ll Q_0, Q_1, Q_2$ előállítása rendre 5,4,5 hosszú szűrőkkel
- Egyébként: P_0 ill. Q_0 előállítása 3 hosszú szűrőkkel

H.264/AVC De-blocking filter hatása

QP=32, no filter

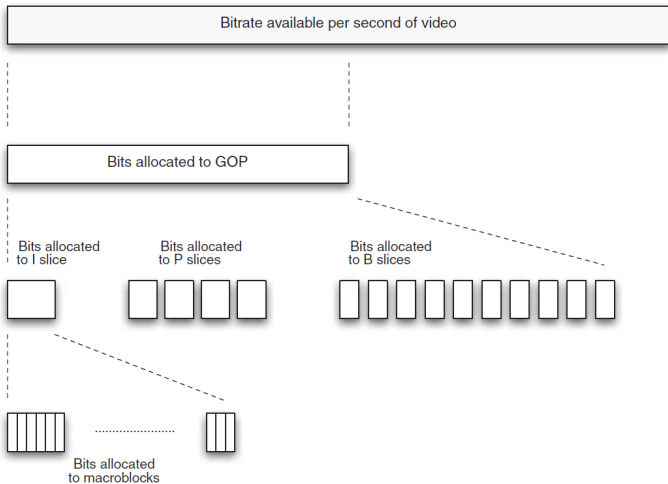
QP=32, with filter

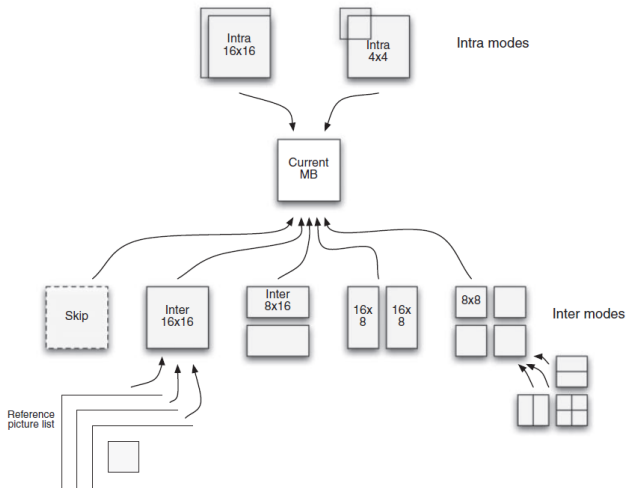

Új színtér: YCgCo (FRExt)

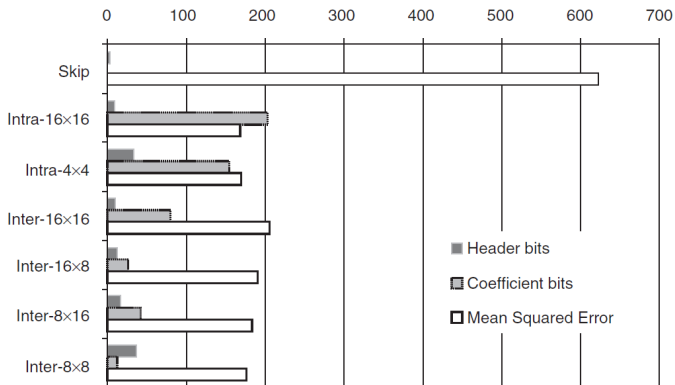
- Az YCbCr komponensek kiszámítása pl. az RGB komponensekből lineáris transzformációt igényel, melyben az együtthatókkal való szorzás lebegőpontos műveleteket igényel, ez nem mindig hajtható végre ideális pontossággal
- Az integer transzformáció alapú kódolás esetén ezen lebegőpontos YCbCr komponensek kódolása elkerülhetetlenül kerekítési hibák forrása
- Az új színtér egy új Y komponens mellett a Cg (green chroma) és Co (orange chrome) komponensekből áll
- Számításuk : $Y = \frac{1}{2} \left(G + \frac{(R+B)}{2} \right)$, $Cg = \frac{1}{2} \left(G - \frac{(R+B)}{2} \right)$,
 $Co = \frac{(R-B)}{2}$

Bitkiosztás, kódolási módok választása III.

Rate-Distortion Optimization (RDO)

- $J = D + \lambda R$
- J : költség (cost)
- D : hiba/torzítás mérték (pl. MAD) - (distortion)
- R : bitmennyiség (rate)
- λ : Lagrange-multiplikátor
- PI: $\lambda = 0.852^{(QP-12)/3}$
- Az adott MB minden lehetséges kódolási módjára:
- Az MB kódolása az adott kódolási móddal, R (bitigény) kiszámítása
- MB dekódolása, az eredeti és a dekódolt MB közötti hiba (D) kiszámítása
- J meghatározása az adott kódolási módra
- Az összes lehetséges mód kiértékelése után a minimális költséget (J) eredményező mód választása a kimeneti bitfolyamban

Keresési opciók csökkentése:

- korábbi képek, illetve egyéb statisztikák felhasználása,
- képi textúra elemzés a predikciós blokkméret meghatározásához,
- DCT együtthatókból következtetés az optimális intra-predikciós irány választására,
- költség-monotonitási feltételezések felhasználása a blokkméret választásnál
- stb ...